

baade Udsigten til Krig og Omfanget af de Hærmasser, det Menneskemateriale, hvormed Krigene vilde blive ført, er vel indlysende ogsaa for dem, hvis Retssans er saa sløvet eller saa forblindet af andre stærke Følelser, at de ikke kan indse Uretmæssigheden af denne Tvangsforanstaltning.

At det for mig først og fremmest er som et Retsspørgsmaal og ikke som et teknisk Militærspørgsmaal, jeg ønsker det sat under Debat og Folkeafstemning, behøver jeg vist ikke yderligere at begrunde. Det egner sig til at være vort første Forslag i Retning af Retsstaten, det kan stilles isoleret, det vil sige uden at besvære hele Folket og dette høje Ting med hele vor Fremtidsmusik, som man vel vil kalde det, og uden mindste Antydning af at være noget Kompromisforslag. For øvrigt er jeg aldeles ikke overbevist om, at Resultatet af en Folkeafstemning vil give Flertal for et Ja, navnlig da Vælgerne jo ogsaa er Kvinder og andre Nonkombattanter, men netop derfor mener jeg, at alle Partier burde kunne enes om at ønske en saadan Folkeafstemning, thi hvorledes hver enkelt eller hvert Parti end maatte ønske vor nationale Selvstændighed og dermed vort Forsvar ordnet, vil den Tryghed, hvormed man tør arbejde for den ene eller den anden Ordning, i allerhøjeste Grad bero paa, om man ved, der staar en stærk Folkevillie bag den Ordning, man vælger. Og en saadan Viden kan kun en Folkeafstemning give.

Jeg tillader mig derfor at anbefale Forslaget til det høje Tings velvillige Behandling.

Det andet Forslag, jeg i Dag med stærk Tilslutning fra mit Partis Vælgere skal forelægge, gaar ud paa *Ophævelse af det kongelige Teater som Statsinstitution*. Det er ikke alene af økonomiske Grunde for at spare Statskassen for det meningsløst store Underskud, som denne Statsinstitution udviser, men af principielle og ikke mindst af kulturelle Grunde. Jeg fremhæver dette sidste, fordi det fra Modstanderes Side utvivlsomt vil blive stemplet som et kulturfjendtligt Skridt. Det er nemlig endnu en stærk udbredt Overtro, at Staten eller Politikerne egner sig til at være Kulturens Ledere og Formyndere. Efter Retsforbundets Opfattelse er hverken den kunstneriske Kultur eller det religiøse Livs Pleje nogen Statsopgave. Med den videnskabelige Uddannelse forholder det sig delvis anderledes, eftersom Uddannelsen af Embedsmænd, f. Eks. Jurister, aldrig kan blive en Staten uvedkommende Sag. Ogsaa den rent videnskabelige Forskning har i

hvert Fald det forud for den æstetiske Kultur, at den bygger paa almengyldige Forudsætninger og tilstræber objektiv Sandhed, medens Aandslivets øvrige Sider, Kunst og Religion, udgør Omraader, hvor de mest forskellige individuelle Opfattelser kan have lige god Ret, og hvor en Magtfaktor som Staten, der skal være upartisk og retfærdig, mangler baade Beføjelse og Kompetence til at begunstige eller støtte den ene Retning fremfor den anden og oven i Købet med Penge, som paalignes ogsaa de Skatteydere, som er Modstandere af de Ting, som Staten støtter med deres aftvungne Penge.

Vi har derfor ment, at de Penge, som ndvindes ved Salg eller Bortforpagtning af Aktiver som det kongelige Teater, passende kunde henlægges til en Fond, der med Tiden kunde gøre Universitetet til en selvvejende Institution.

Med Hensyn til de skiftende Ministres svigtende Kompetence til at varetage et Teaters kunstneriske Drift, for ikke at tale om den økonomiske, skal jeg nøjes med at henvise til den tidligere Undervisningsminister Keiser-Nielsens Udtalelse her i Tinget, at en Minister for Undervisningsvæsenet har adskilligt andet at tage Vare paa end det kongelige Teater, og at det vilde blive ham ganske umuligt at foretage sit øvrige Arbejde, hvis han skulde have effektiv Kontrol med Teatrets kunstneriske Drift. Hvilken Tilslutning mit Forslag vil faa i dette høje Ting, ved jeg ikke, men at det vil finde Billigelse hos store Dele af det danske Folk, er jeg vis paa, og med særlig Glæde fortrøster jeg mig til, at jeg i denne Sag som i saa mange andre tør regne den højtærede Undervisningsminister som Meningsfælle.

I en Artikel i „Fyens Tidende“ skriver Seminarieforstander Byskov om det urimelige i, at de Folk, der har Raad til at gaa i det kongelige Teater og vise deres Toiletter der, skal have udbetalt af Staten, altsaa af vore Penge, 5 000 Kr. pr. Aften. Dette kan vi godt, skriver Seminarieforstanderen, efterhaanden finde for morsomt, og det er ikke utænkeligt, at vi inden ret længe beslutter, at det skal have en Ende, og saa faar det vel ogsaa en Ende.

I Tillid til, at den højtærede Undervisningsminister i Henhold til hin Seminarieforstanders rammende Argumenter vil give Forslaget sin vægtige Støtte, forelægger jeg det herved for det høje Ting.

Formanden: Eksemplarer af de fremsatte Lovforslag vil blive omdelt.